

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI
HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI
KURASHISH DEPARTAMENT

“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO‘PLAMI

FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA’MINLASH
TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

*Elektron nashr. 329 sahifa.
2026-yil, fevral.*

Bosh muharrir:

Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Nasimov Rashid

Muharrir:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:

Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay'ati:

1. Mo'minov Bahodir (hay'at raisi)	12. Xamza Eshankulov (O'zbekiston)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o'rinbosari)	13. Iles Xujayarov (O'zbekiston)
3. Marat Raxmatullayev (O'zbekiston)	14. Mexriddin Raximov (O'zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O'zbekiston)	15. Murodjon Sultanov (O'zbekiston)
5. O'tkir Xamdamov (O'zbekiston)	16. Bekmurodov Ulug'bek (O'zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)	17. Alisher Qobilov (O'zbekiston)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)	18. Iroda Abdullaeva (O'zbekiston)
8. Dilnoza Muhammadieva (O'zbekiston)	19. Burova Ekaterina (Rossiya)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O'zbekiston)	20. Xodiyeva Gulmira (O'zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O'zbekiston)	21. Sultonboyeva Munira (O'zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)	

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)	8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
2. Umid Axmedov (Daniya)	9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
3. Marko Porta (Italiya)	10. Sanjar Iskandarov (O'zbekiston)
4. Xristo Beloov (Bolgariya)	11. Aydos Sarsembayev (Qirg'iziston)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)	12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)	13. Pap Solt (Vengriya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg'iziston)	

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	13
Eshov Mansur Po'latovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI. 32	
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI	38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI	43
Pardayev To'liqin Nasirovich	
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li	
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL.....	50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODEL VA RISK- MONITORING TIZIMI	56
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS.....	62
M.N. Umarova	
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA.....	69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI.....	76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich	
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI.....	81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi	
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH.....	85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHLTLARI.....	97
Karimov Alibek Valiyevich	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVCHI OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI.....	102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА.....	108
Набиев Бехзод Шавкатович	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHLTLARI.....	114
Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI	124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ..... 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo’jayev Sardor Jamoliddin o’g’li

MAMLUKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna

YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI..... 154

Sadriddinova Nigora

RAQAMLI MOLIVAVIY INKLUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O’RTASIDAGI IJTIMOYIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI.... 162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o’g’li

O’ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O’RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O’ZBEKISTON BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makamov Z.X., Soatov S.S.

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI..... 182

Muxtorov Boburmizro Bahodir o’g’li

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI..... 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda

PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO’RSATILAYOTGAN BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO’NALISHLARI..... 196

To’patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi

BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI..... 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug’bek o’g’li

SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO’LOVLARNI TO’LASHDAN BO’YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLUKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI..... 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich

DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR, FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEKANIZMLAR..... 213

Tashmuxamedova Yayra Atxamovna

IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O’RNI ..221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o’g’li, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Tashmuxamedova Yayra Atxamovna

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINING ROLI..... 232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna

MOLIVAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O’RNI..... 238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO’YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamalatif qizi

MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi

BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING NAZARIY ASOSLARI..... 258

Azlarova Aziza Axrorovna, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI..... 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBRXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI	272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR	278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI	285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI	292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	298
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	305
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна MOLIYAVIY INKLIZIYADA KIBRXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA.....	313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI	318
Irgashev Anvar Farxodovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI	322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS.....	331
Freshta Qayoumi O'ZBEKISTONDA REKREATIONS TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI	340
Valijonov X.A. IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI	344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI	347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	350
To'rayev Jasurali To'rayevich SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODEL ASOSIDA	353
Omonov Olim Murodullaevich	

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ.....	355
Садыков Азиз Миршарапович	
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS.....	358
Freshta Qayoumi	
INVESTITSIYA FAOLLIQI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA	360
Islamov Anvar Ashirqulovi	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
SANOAT TARMOG'INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	363
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT	367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI	371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI.....	373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI	376
Suyunov Alisher	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIIYIY TAJRIBANI QO'LLANILISHI.....	379
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH.....	385
M. M. Abdurahmanova	
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI	389
Davlayev G'olib Ashurovich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI	392
Xaydarova Kamola Axinjanovna	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA'MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	395
Davlayev G'olib Ashurovich	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTIONAL ISLOHOTLAR	398
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	401
Xolikov S.X.	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	404
S.X. Xolikov	
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
QISHLOQ XO'JALIGI AGROTEKNOLOGIYALARINI MOLIVALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	411
Jolibekov Vladimir Baxtiyarovich	

TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES	413
Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna	
TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT: SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY.....	417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi	
MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING INSTITUTIONAL MECHANISMS	420
Islamov Anvar Ashirqulovich	
O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI.....	423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	427
Jumaniyozova M. Y.	
HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK MODELLARI TAHLILI	430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi	
RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MECHANISMS	435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI	438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR VA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich	
BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODEL VA ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI	444
Axmetova S. S.	
YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TAJRIBASI.....	455
Latipov Jahongir Shavkatovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
MARKAZIY OSIYO MAMLUKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI	463
Karimov Odiljon Boqiyevich	
SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI	468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI	471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH	476
Primkulova Zilola Abrorovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH.....	480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna	
MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	483
Yoqubjon Toxirov	
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA’LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARNING MA’NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	487
Nuriyeva Umida Buribayevna	
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o’g’li	
SUG’URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO’YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI	494
Murodov Habibullo Qodir o’g’li	

SUG’URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO’YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI

Murodov Habibullo Qodir o‘g‘li

“IMKON-SUG’URTA” AJ bosh buxgalter o‘rinbosari

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik
va biotexnologiyalar universiteti Buxgalteriya hisobi va
audit kafedrasida mustaqil izlanuvchisi

ORCID: 0009-0006-8523-0578

E-mail: xabibmurodov@gmail.com

Annotatsiya. Tezisdagi sug’urta tashkilotlari xarajatlarini sug’urta shartnomasining hayotiy sikli bo’yicha guruhlashning uslubiy masalalari tadqiq etilgan. Sug’urta shartnomasining hayotiy sikli shartnomagacha bo’lgan, shartnomaning amal qilishi hamda majburiyatlarni bajarish va shartnomani yakunlash bosqichlariga ajratilgan. Har bir bosqichda yuzaga keladigan xarajatlarning iqtisodiy mazmuni, shartnomaga bog’liqlik darajasi va hisobga olish usuli aniqlashtirilgan. Xarajatlarni «**hayotiy sikl bosqichi — biznes jarayon — shartnomaga bog’liqlik darajasi — hisobga olish usuli — mas’uliyat markazi**» zanjiri asosida tasniflash va analitik hisobga olish modeli taklif etilgan.

Kalit so‘zlar: sug’urta shartnomasi, hayotiy sikl, sug’urta xarajatlari, biznes jarayon, anderrayting, shartnoma tuzish xarajatlari, zararlarni tartibga solish, analitik hisob, xarajat markazi, mas’uliyat markazi.

Аннотация. В тезисе исследованы методические вопросы группировки расходов страховых организаций по жизненному циклу страхового договора. Жизненный цикл страхового договора разделен на этапы, предшествующие заключению договора, этап действия договора, а также этап исполнения обязательств и завершения договора. Для каждого этапа уточнены экономическое содержание возникающих расходов, степень их связи с договором и порядок бухгалтерского учета. Предложена модель аналитического учета и классификации расходов на основе цепочки «**этап жизненного цикла — бизнес-процесс — степень связи с договором — способ учета — центр ответственности**».

Ключевые слова: страховой договор, жизненный цикл, страховые расходы, бизнес-процесс, андеррайтинг, расходы на заключение договора, урегулирование убытков, аналитический учет, центр затрат, центр ответственности.

Abstract. The thesis examines the methodological issues of classifying insurance company expenses according to the life cycle of an insurance contract. The life cycle of an insurance contract is divided into the pre-contract stage, the contract execution stage, and the stage of fulfilling obligations and contract completion. For each stage, the economic nature of the incurred expenses, their degree of association with the contract, and the accounting approach are clarified. A model for the classification and analytical accounting of expenses based on the chain “**life cycle stage – business process – degree of contract association – accounting method – responsibility center**” is proposed.

Keywords: insurance contract, life cycle, insurance expenses, business process, underwriting, contract acquisition costs, claims settlement, analytical accounting, cost center, responsibility center.

KIRISH

Sug’urta tashkilotlarida xizmatlar tannarxini ishonchli aniqlash xarajatlarning nafaqat iqtisodiy elementlari va moddalari, balki ularni yuzaga keltirgan biznes jarayonlari hamda sug’urta shartnomalari bilan bog’liqlik darajasi to’g’risidagi axborotni ham talab etadi. Amaliyotda mehnat haqi, vositachilik haqi, axborot xizmatlari, ekspertiza, bank va boshqa xarajatlar umumiy hisob obyektlarida jamlanishi mumkin. Bunday yondashuv moliyaviy hisobotni shakllantirish uchun yetarli bo’lsa-da, alohida sug’urta mahsuloti yoki shartnoma tannarxini yanada ishonchli aniqlash, qaysi jarayon ortiqcha xarajat keltirib chiqarayotganini baholash hamda mas’ul bo’linmalar faoliyatini nazorat qilish imkoniyatini cheklaydi.

O'zbekiston Respublikasining «Sug'urta faoliyati to'g'risida»gi Qonunida sug'urta faoliyatini amalga oshirishning tashkiliy-huquqiy asoslari belgilangan bo'lib, ixtiyoriy sug'urta sug'urta shartnomasi va sug'urta qoidalari asosida amalga oshirilishi nazarda tutilgan [1]. Sug'urta shartnomasini tayyorlash, tuzish, uning amal qilishini ta'minlash, sug'urta hodisasini ko'rib chiqish va majburiyatlarni bajarish bir-biri bilan bog'liq, biroq mazmunan farqlanuvchi biznes jarayonlaridan iborat. Ushbu jarayonlarning har birida turli resurslar sarflanadi va tegishli xarajatlar yuzaga keladi.

Sug'urtalovchilar uchun belgilangan maxsus schyotlar rejasida asosiy faoliyat xarajatlari 2010 — «Sug'urta ishini yuritish xarajatlari» schyotida umumlashtirilishi nazarda tutilgan. Mazkur schyotda xizmatlarni ko'rsatish bilan bevosita bog'liq to'g'ridan to'g'ri, yordamchi faoliyat hamda asosiy faoliyatni boshqarish va unga xizmat ko'rsatishga oid bilvosita xarajatlar aks ettiriladi [2]. Biroq sintetik schyot xarajatning aynan qaysi shartnoma bosqichida, qaysi biznes jarayonida va kimning mas'uliyati doirasida yuzaga kelganini avtomatik ravishda ochib bermaydi.

Sug'urta tashkilotlarida hisob obyektlarini sug'urta operatsiyalarining iqtisodiy mazmuni bilan bog'lash masalalari I.K. Ochilov va M.K. Yakovlev tadqiqotlarida ham yoritilgan. Mazkur tadqiqotlarda sintetik va analitik hisobni rivojlantirish, sug'urta shartnomalari hamda ular bilan bog'liq operatsiyalarni hisob obyektlari sifatida tavsiflashga e'tibor qaratilgan [3; 4].

Mazkur muammoni hal qilish uchun sug'urta shartnomasini uning hayotiy sikli davomida yuzaga keladigan xarajatlarni aniqlash, guruhlash va birlashtirishga xizmat qiluvchi analitik hisob obyekti sifatida ko'rib chiqish maqsadga muvofiq. Mualliflik yondashuviga ko'ra, sug'urta shartnomasining hayotiy sikli sug'urta qildiruvchining arizasi yoki shartnoma tuzishga qaratilgan identifikatsiyalangan murojaati qabul qilingan paytdan boshlanib, shartnoma bo'yicha majburiyatlar bajarilishi, shartnomaning amal qilish muddati tugashi yoki boshqa asoslarda yakunlanishigacha davom etadigan o'zaro bog'liq biznes jarayonlari majmuini ifodalaydi.

Hayotiy siklni quyidagi uchta yirik bosqichga ajratish taklif etiladi:

1. shartnomagacha bo'lgan bosqich — sug'urta qildiruvchining identifikatsiyalangan murojaati va arizasini qabul qilish, tavakkalchilikni baholash hamda sug'urta shartnomasini rasmiylashtirish;

2. shartnomaning amal qilish bosqichi — polisni yuritish, ma'lumotlarni yangilash, shartlarga o'zgartirish kiritish va shartnomaga joriy xizmat ko'rsatish;

3. majburiyatlarni bajarish va shartnomani yakunlash bosqichi — sug'urta hodisasini tartibga solish, sug'urta to'lovini tashkil etish, shartnomani uzaytirish, bekor qilish yoki muddati tugashi bo'yicha hisob-kitoblarni yakunlash.

Bunday uch bosqichli yondashuv shartnoma bilan bog'liq xarajatlarning vaqt, sabab va natija jihatidan chegaralarini aniq belgilash imkonini beradi. Bunda sug'urta mahsulotini umumiy ishlab chiqish, korporativ boshqaruv va tashkilotni saqlash xarajatlari alohida shartnomaning hayotiy sikliga to'g'ridan to'g'ri kiritilmaydi. Ular mahsulot, portfel yoki umumxo'jalik darajasidagi xarajatlar sifatida baholanib, iqtisodiy asoslangan taqsimlash bazalari orqali tegishli obyektlarga olib borilishi lozim.

IFRS 17da sug'urta shartnomalarini sotish, andarrayting qilish va sug'urta shartnomalari guruhini shakllantirish bilan bog'liq pul oqimlari sug'urta shartnomalarini tuzishga oid pul oqimlari sifatida tavsiflangan. Standart bunday pul oqimlarini ular bevosita taalluqli bo'lgan sug'urta shartnomalari portfeli va guruhlariga tizimli hamda oqilona asosda taqsimlashni nazarda tutadi [5]. Mazkur xalqaro yondashuv xarajatlarning alohida shartnomaga, shartnomalar guruhiga yoki portfelga bog'liqlik darajasini belgilash zaruratini asoslaydi.

Bunda IFRS 17 talablari tezida taklif etilayotgan hayotiy sikl tasnifining bevosita normativ shakli sifatida emas, balki xarajatlarni sug'urta shartnomasi, shartnomalar guruhi va portfel bilan bog'lashning xalqaro uslubiy asosi sifatida qo'llanildi.

Tadqiqotda me'yoriy-huquqiy hujjatlarni qiyosiy o'rganish, xarajatlarni iqtisodiy mazmuniga ko'ra guruhlash, sug'urta shartnomasi bilan bog'liq biznes jarayonlarini dekompozitsiya qilish hamda mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi.

Shunga asosan, sug'urta shartnomasi hayotiy siklidagi xarajatlarni shartnomaga bog'liqlik darajasi bo'yicha quyidagicha guruhlash taklif etiladi:

- **bevosita shartnoma xarajatlari** — aniq sug'urta shartnomasi yoki sug'urta hodisasi bilan hujjatli bog'lanadigan xarajatlar;

- **jarayonga oid bilvosita xarajatlar** — muayyan biznes jarayonini bajarish bilan bog'liq, ammo bitta shartnomaga to'g'ridan to'g'ri birlashtirib bo'lmaydigan xarajatlar;

- **portfel yoki mahsulot darajasidagi xarajatlar** — bir turdagi sug'urta mahsulotlari yoki shartnomalar guruhiga xizmat qiluvchi xarajatlar;

- **umumxo'jalik xarajatlari** — alohida sug'urta shartnomasi yoki portfelga bevosita taalluqli bo'lmagan boshqaruv va ma'muriy xarajatlar.

Ushbu tasnifda bevosita xarajatlar tegishli shartnomaga to'g'ridan to'g'ri birlashtiriladi. Jarayonga oid bilvosita xarajatlar operatsiyalar soni, ish vaqti, murojaatlar soni, sug'urta hodisalari soni yoki boshqa xarajat omili

asosida taqsimlanadi. Portfel darajasidagi xarajatlarni shartnomalar soni, hisoblangan sug’urta mukofoti, sug’urta summasi yoki tavakkalchilik darajasiga mutanosib taqsimlanishi mumkin. Umumxo’jalik xarajatlari alohida sug’urta shartnomasi tannarxiga avtomatik ravishda kiritilmasligi lozim. Ularning sug’urta xizmatlarini ko’rsatish bilan bevosita yoki bilvosita bog’liqligi iqtisodiy jihatdan asoslangan taqsimlash mezonlari orqali tasdiqlangan taqdirdagina tegishli mahsulot, portfel yoki shartnomalar guruhiga olib borilishi maqsadga muvofiq (1-jadval).

1-jadval

Sug’urta shartnomasining hayotiy sikli bo’yicha xarajatlarni guruhlash va hisobga olish modeli

Hayotiy sikl bosqichi	Biznes jarayon	Xarajatlarning asosiy tarkibi	Shartnomaga bog’liqlik darajasi	Hisobga olish yoki taqsimlash usuli
Shartnomagacha bo’lgan bosqich	Identifikatsiyalangan murojaat va arizani qabul qilish	Agentlik va brokerlik haqi, individual maslahat berish hamda arizani qabul qilish va rasmiylashtirish xarajatlari	Bevosita yoki portfel darajasida	Shartnomaga to’g’ridan-to’g’ri birlashtirish yoki sotuv kanali bo’yicha taqsimlash
	Andarrayting va tavakkalchilikni baholash	Ko’zdan kechirish, ekspertiza, baholash, tibbiy tekshiruv va ma’lumotlarni tekshirish xarajatlari	Asosan bevosita	Ariza yoki shartnoma identifikatori bo’yicha hisobga olish
	Shartnomani rasmiylashtirish	Polisni shakllantirish, elektron imzo, ma’lumotlarni kiritish va hujjatlarni qayta ishlash xarajatlari	Bevosita yoki jarayonga oid	Shartnoma bo’yicha yoki rasmiylashtirilgan polislar soniga mutanosib
Shartnomaning amal qilish bosqichi	Shartnomaga joriy xizmat ko’rsatish	Ma’lumotlarni yangilash, qo’shimcha kelishuvlar, monitoring, aloqa va axborot xizmatlari	Bevosita yoki jarayonga oid	Operatsiyalar soni, ish vaqti yoki xizmat ko’rsatish davri bo’yicha
Majburiyatlarni bajarish va shartnomani yakunlash bosqichi	Sug’urta hodisasini tartibga solish	Arizani qabul qilish, ko’zdan kechirish, ekspertiza, zararni baholash va yuridik xizmatlar	Bevosita	Sug’urta hodisasi va shartnoma kodi bo’yicha
	Sug’urta to’lovini tashkil etish	Bank, hisob-kitob va to’lovni ma’muriy rasmiylashtirish xarajatlari	Bevosita yoki jarayonga oid	To’lov operatsiyasi yoki to’lovlar soniga mutanosib
	Uzaytirish, bekor qilish yoki muddatni yakunlash	Qayta hisoblash, mablag’larni qaytarish, xabar berish, arxivlash xarajatlari	Bevosita yoki jarayonga oid	Shartnoma yoki yakunlangan operatsiyalar soni bo’yicha

Manba: muallif ishlanmasi.

Jadvalda sug’urta to’lovining o’zi xarajatlarni guruhlash modeliga kiritilmagan. Chunki sug’urta to’lovi sug’urtalovchining shartnoma bo’yicha qabul qilgan majburiyatini bajarish summasi hisoblanadi. Sug’urta hodisasini ko’rib chiqish bilan bog’liq ekspertiza, ko’zdan kechirish va zararni baholash xarajatlari, shuningdek, sug’urta to’lovini tashkil etishga oid bank, hisob-kitob va ma’muriy xarajatlar biznes jarayoni xarajatlari hisoblanadi. Ularni bir xil iqtisodiy mazmundagi obyektlar sifatida hisobga olish shartnoma tannarxi va jarayon samaradorligini baholashda noto’g’ri xulosalarga olib kelishi mumkin.

Taklif etilayotgan yondashuvning amaliy tatbiqi har bir xarajat operatsiyasini quyidagi analitik belgilar asosida kodlashni talab etadi:

sug’urta klassi → sug’urta mahsuloti → shartnoma identifikatori → hayotiy sikl bosqichi → biznes jarayon → xarajat turi → xarajat markazi → mas’uliyat markazi.

Mazkur analitik zanjirda hayotiy sikl bosqichi va biznes jarayon belgilarini bir vaqtda qo’llash taklif etiladi. Natijada xarajatning nafaqat qaysi sug’urta mahsuloti yoki shartnomaga, balki shartnomaning qaysi bosqichi va biznes jarayoniga tegishli ekanini aniqlash imkoniyati kengayadi.

Mazkur kodlash tizimida har bir xarajat operatsiyasi tegishli sug’urta mahsuloti, shartnoma, hayotiy sikl bosqichi va biznes jarayon bilan bog’lanadi. Bevosita xarajatlarni birlashtirish hujjatlar asosida to’g’ridan-to’g’ri tegishli hisob obyektiga birlashtiriladi, jarayonga oid bilvosita xarajatlarni esa operatsiyalar soni, sarflangan ish vaqti, murojaatlar soni, sug’urta hodisalari soni yoki boshqa iqtisodiy asoslangan xarajat omillari bo’yicha taqsimlanadi. Shu orqali xarajatlarning shakllanish manbai, yuzaga kelish bosqichi va mas’ul bo’linmasi bo’yicha nazorat axboroti yaratiladi.

Xarajatlarni ularni yuzaga keltiruvchi omillar va biznes jarayonlar bilan bog’lash boshqaruv hisobi axborotining tahliliy imkoniyatlarini kengaytiradi. D. Segal sug’urta kompaniyalari xarajatlarni ularni shakllantiruvchi

operatsiyalar va faoliyat natijalari bilan bog'lash yangi biznes narxini belgilash, ichki xarajatlarni nazorat qilish hamda kompaniyalar faoliyatini taqqoslash uchun muhimligini asoslagan [6]. Mazkur yondashuv tezida taklif etilgan hayotiy sikl modeli doirasida xarajatlarni shartnoma tuzish, unga xizmat ko'rsatish, sug'urta hodisasini tartibga solish va shartnomani yakunlash jarayonlari bo'yicha ajratish zaruratini qo'llab-quvvatlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Taklif etilgan guruhlash va analitik hisob modeli sug'urta shartnomalari bilan bog'liq xarajatlarning shakllanish bosqichlari, biznes jarayonlari va mas'ul bo'linmalar kesimida tahliliy axborot olish imkoniyatini kengaytiradi. Bu esa xarajatlarni nazorat qilish, shartnomalar rentabelligini baholash va ichki audit jarayonlarini takomillashtirish uchun uslubiy asos yaratadi.

Sug'urta tashkilotlarida xarajatlarni faqat iqtisodiy elementlar yoki sintetik schyotlar doirasida umumlashtirish shartnomalar kesimida boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun yetarli tahliliy axborot bermaydi. Shu sababli sug'urta shartnomasining hayotiy siklini shartnomagacha bo'lgan, shartnomaning amal qilishi hamda majburiyatlarni bajarish va shartnomani yakunlash bosqichlariga ajratish, xarajatlarni esa ularning shartnomaga bog'liqlik darajasi va hisobga olish usuli bo'yicha guruhlash taklif etildi.

Tadqiqotning ilmiy natijasi sug'urta xarajatlarini «hayotiy sikl bosqichi — biznes jarayon — shartnomaga bog'liqlik darajasi — hisobga olish usuli — mas'uliyat markazi» tizimi asosida tasniflash hamda ularni analitik hisobga olish modelining ishlab chiqilishida ifodalanadi. Mazkur modelni sug'urta tashkilotining hisob siyosati, ishchi schyotlar rejas va avtomatlashtirilgan axborot tizimiga joriy etish sug'urta xizmatlari tannarxini shakllantirishning axborot asosini takomillashtirish, shartnomalar rentabelligini baholash hamda xarajatlar ustidan ichki nazoratni kuchaytirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 23-noyabrdagi Sug'urta faoliyati to'g'risida O'RQ-730-son Qonuni. <https://lex.uz/docs/5739117>.
2. O'zbekiston Respublikasi moliya vazirining "Sug'urtalovchilar moliyaviy-xo'jalik faoliyatining buxgalteriya hisobi schyotlar rejasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2008-yil 5-maydagi 47-son buyrug'i: O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008-yil 22-mayda 1813-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. <https://lex.uz/docs/1357627>.
3. Ochilov I.K. Sug'urta tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va moliyaviy tahlil metodologiyasini takomillashtirish: 08.00.08 — Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit ixtisosligi bo'yicha iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) dissertatsiyasi. — Toshkent: Toshkent moliya instituti, 2022.
4. Яковлев М.К. Бухгалтерский учет в страховых компаниях: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.12. — Москва, 2009. — 25 с.
5. IFRS Foundation. *IFRS 17 Insurance Contracts* [Electronic resource] // IFRS Accounting Standards. — URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-17-insurance-contracts/>.
6. Segal D. *An Economic Analysis of Life Insurance Company Expenses* // *North American Actuarial Journal*. — 2002. — Vol. 6, No. 4. — P. 81–94. — DOI: 10.1080/10920277.2002.10596066.

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№1124 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

